

Farmacologia

2014/2015

Codi: 101774

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	FB	2	1

Professor de contacte

Nom: Eulalia Pérez Esquirol

Correu electrònic: MariaEulalia.Perez@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Lourdes Vendrell Bosch

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar l'assignatura de Farmacologia Clínica. Tot i així és recomanable haver cursat les assignatures d'Estructura del Cos Humà i Funció del Cos Humà.

Objectius

L'assignatura de Farmacologia té 6 crèdits ECTS i està considerada com a obligatòria en el pla d'estudis de la Universitat Autònoma de Barcelona per a l'obtenció del títol de grau en infermeria.

L'abordatge terapèutic amb fàrmacs és un dels pilars en què es basa el control de les malalties en la nostra societat, i els professionals d'infermeria tenen un paper molt actiu en la realització d'activitats relacionades amb la terapèutica farmacològica. La valoració de l'efectivitat, la prevenció, la detecció i l'actuació davant d'efectes indesitjables, l'administració de fàrmacs i, per últim, però no menys important, l'educació sanitària són funcions que han de desenvolupar de manera sistemàtica i integrada en la seva tasca diària.

El desenvolupament competent de les funcions esmentades posa en joc contínuament els coneixements i la capacitat de comunicació dels professionals d'infermeria i això implica, necessàriament, que s'han d'actualitzar periòdicament en els procediments i coneixements farmacològics. L'accés a fonts d'informació fiables, independents i actualitzades és bàsic per actualitzar els coneixements.

Objectius formatius:

- Conèixer els diferents grups de medicaments, el seu mecanisme d'acció, característiques farmacocinètiques i farmacodinàmiques, i principals indicacions.
- Conèixer els efectes esperats i els efectes adversos dels diferents grups de fàrmacs.
- Adquirir habilitats per al desenvolupament de les activitats relacionades amb la terapèutica farmacològica.
- Adquirir habilitats en la cerca i síntesi de la informació farmacològica per a la resolució de casos clínics.

Competències

- Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat
- Respectar el medi ambient i fomentar el desenvolupament sostenible

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.
2. Descriure els principis farmacocinètics i farmacodinàmics dels tractaments aplicats.
3. Descriure els principis per administrar fàrmacs i altres teràpies amb seguretat.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Identificar els diferents grups de fàrmacs i productes sanitaris, els principis de la seva autorització, ús i indicació, i els mecanismes d'acció dels mateixos
6. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
7. Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.

Continguts

Tema 1. Introducció a la Farmacologia Clínica.

Tema 2. Farmacocinètica: processos d'absorció, distribució, biotransformació i eliminació dels medicaments de l'organisme.

Tema 3. Farmacodinàmia: receptors diana, fàrmacs agonistes i antagonistes, mecanismes d'acció dels fàrmacs.

Tema 4. Farmacovigilància.

Tema 5. Farmacologia del Sistema Nerviós Autònom.

Tema 6. Farmacologia del Sistema Nerviós Central.

Tema 7. Terapèutica farmacològica dels processos infecciosos.

Tema 8. Tractament de patologies del sistema endocrí.

Tema 9. Fàrmacs de l'aparell cardiovascular.

Tema 10. Tractament de malalties digestives.

Tema 11. Tractament del dolor.

Tema 12. Tractament de malalties respiratòries.

Metodologia

1.-Classes teòriques presencials amb suport TIC en les què es desenvoluparan els continguts de l'assignatura. L'objectiu de les classes teòriques és facilitar els conceptes bàsics fonamentals.

2.-Seminaris: es treballarà de manera individual i en grup situacions pràctiques en forma de discussió i solució de casos. Els objectius dels seminaris són conèixer les fonts de consulta més útils en farmacologia i relacionar la cerca bibliogràfica, els conceptes teòrics, l'activitat infermera i la presa de decisions per donar una resposta sintètica a la situació plantejada.

2.1-L'estudiant haurà de treballar de manera individual cada una de les situacions que es plantejaran i elaborarà un treball per escrit en grup, que s'haurà d'entregar, amb la resolució del cas.

2.2-L'estudiant realitzarà una presentació oral davant la resta de companys.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport TIC i debat en gran grup	39	1,56	2, 3, 5
Seminaris de discussió de casos, treball en petits grups dels objectius d'aprenentatge.	7	0,28	1, 2, 3, 4, 6, 7
Treball individual i presentació al gran grup amb suport TIC	7	0,28	1, 3, 4, 6
Tipus: Autònomes			
Cerca bibliogràfica. Elaboració de resum per escrit que integri els coneixements de l'assignatura i els resultats de la cerca bibliogràfica per a la solució d'un cas.	90	3,6	1, 4, 6

Avaluació

L'avaluació serà continuada i formativa mitjançant:

- classes magistrals:

proves escrites progressives que alliberaran matèria teòrica i s'organitzaran en 2 parcials tipus test.

- seminaris de casos:

treballs grupals, per escrit,

presentació oral individual

prova escrita individual

De manera esquematitzada serà avaluada de la següent manera:

- classes magistrals:

dues proves parcials tipus test: nota numèrica entre 0-10, cada una de les proves representarà el 37,5% sobre la nota final.

Prova final de síntesi: prova escrita tipus de test en el cas de no haver alliberat la matèria en els dos parcials. Nota numèrica entre 0-10 (75% de la nota final).

- seminaris de casos

Treballs grupals: nota numèrica entre 0-10 (15% de la nota final).

Presentació ora individual: nota numèrica entre 0-10 (5% de la nota final).

Prova escrita individual (5% de la nota final).

L'assistència als seminaris és obligatòria.

Criteris d'avaluació:

Per aprovar l'assignatura caldrà tenir una puntuació de 5 o més en cada un dels 2 parcials i una puntuació de 5 ó més en els seminaris de casos (treballs grupals+presentació oralindividual+prova escrita individual); o bé una puntuació de 5 o més de mitjana de la prova fina de síntesi i dels seminaris de casos (sempre i quan la puntuació global de seminaris sigui de 5 o més).

Definició de NO PRESENTAT: s'entendrà per no presentat quan:

- l'estudiant no realitzi les proves parcials escrites tipus test o, si s'escau, no es presenti a la prova final de síntesi.

- l'estudiant falti a més del 33% dels seminaris de casos.

Revisió d'examen: Es podran revisar les proves escrites durant el període determinat per aquest fi, un cop publicada la nota final. No s'acceptaran sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Tractament d'eventuals casos particulars: per tractar aquests casos es reunirà una comissió avaluadora.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació oral dels casos	5%	2	0,08	1, 3, 4, 5, 6, 7
Proves escrites	80%	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Treballs grupals de solució de casos	15%	2,5	0,1	1, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

Bibliografia específica

Castells S, Hernández M. Farmacología en enfermería. 3ª ed. Barcelona: Elsevier; 2012.

Flórez J, Armijo JA, Mediavilla A. Farmacología Humana. 6ª edición. Barcelona: Elsevier Masson SA; 2014.

Lüllmann, Mohr, Hein. Farmacología: texto y atlas. 6ªedición. Barcelona: Masson; 2010.

Finkel. Farmacología. 4ª edición. Barcelona: Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins, 2009

Pradillo P. Farmacología en Enfermería. 2ª edición. Madrid: Madrid : Difusión de Avances de Enfermería, 2009

Raffa, Robert B. [Netter. Farmacología ilustrada](#). Barcelona : Elsevier, cop. 2008

Rang H, Dale M. Farmacología. 6ª edición. Barcelona: Ed Elsevier; 2008.

Mosquera JM, Galdós P. Farmacología clínica para enfermería. 4ª ed. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2005.

Pacheco del Cerro E. Farmacología y Práctica de Enfermería. 4ª ed Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2005.

WEBgrafia

Agència Espanyola del Medicament i Productes Sanitaris (AEMPS): La AEMPS és responsable de garantir a la societat, des de la perspectiva de servei públic, la qualitat, seguretat, eficàcia i correcta informació dels medicaments i productes sanitaris.

En aquesta pàgina oficial podeu trobar les fitxes tècniques i prospectes de medicaments per consultar sobre fàrmacs concrets. Són els documents aprovats per l'AEMPS on es descriuen les característiques completes dels medicaments, així com la seva composició, indicacions, posologia, precaucions d'ús, interaccions, reaccions adverses... www.aemps.gob.es/cima

Butlletins del Departament de Salut pels professionals sanitaris:

<http://www20.gencat.cat/portal/site/canalsalut/>

En l'apartat de professionals es poden consultar els butlletins en els què trobareu informació revisada i elaborada per professionals independents sense interessos comercials que pot ser d'interès per mantenir-se actualitzat.

Guies de pràctica clínica de l'ICS: www.gencat.cat/ics/professionals

Podeu trobar guies de tractament per algunes de les malalties més prevalents. Cal parar atenció a la data d'actualització de cada una de les guies.

The Registered Nurses' Association of Ontario (RNAO): <http://rnao.ca/bpg/language?tid=261>

Portal que conté guies basades en l'evidència per al personal d'infermeria; es poden trobar versions traduïdes al castellà gràcies a un conveni entre la RNAO i Investigación en Enfermería (Investén-ISCIII) Instituto de Salud Carlos III.

Fundació Institut Català de Farmacologia (FICF) www.icf.uab.cat

Té l'objectiu de promoure la prescripció raonada dels medicaments i la utilització efectiva i eficient dels mitjans terapèutics. En aquesta pàgina podeu trobar recursos i informacions útils en terapèutica.